

Надія ПАСКЕВИЧ,

*викладач вищої категорії, викладач-методист циклової комісії викладачів
музично-теоретичних дисциплін та методики музичного виховання
Чортківського гуманітарно - педагогічного фахового коледжу імені
Олександра Барвінського,
м. Чортків, Україна
paskevich-nadiya@ukr.net*

Nadia PASKEVYCH,

*teacher of the highest category, teacher-methodologist of the
cycle commission of teachers of music-theoretical disciplines
and methods of musical education of the Chortkiv
humanitarian-pedagogical professional college
named after Oleksandr Barvinsky,
Chortkiv, Ukraine
paskevich-nadiya@ukr.net*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МИСТЕЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У РОБОТІ ІЗ ШКОЛЯРАМИ В УМОВАХ РЕАЛІЙ ВІЙНИ

USING INNOVATIVE ART COMPETENCES IN WORKING WITH SCHOOL STUDENTS IN THE CONDITIONS OF THE REALITIES OF WAR

Постановка проблеми.

Сучасний світ вимагає від нас швидкого реагування на новітні технології навчання та виховання – розвиток інноваційної особистості, здатної до життєтворчої самореалізації у соціальних умовах України.

На початку XXI сторіччя життя переповнене важкими випробуваннями - (Covid-19, дистанційне навчання і виховання, нові виклики в умовах воєнного стану нашої Держави), все це і стало безперервним процесом адаптації, і саме від нього у значній мірі залежать можливості самореалізації творчої, обдарованої дитини.

У сьогоденні творчій людині потрібні не тільки знання, але і достатній рівень життєвої компетентності, енергії та сили, сформованість таких особистісних якостей, які допоможуть визначитися у житті, з колом своїх інтересів та уподобань, стати активним членом суспільства і перспективною, упевненою в собі особистістю.

Таким чином, зміни у суспільному житті і свідомості вимагають від нас, педагогів, чітко визначити мету навчання та виховання – розвиток інноваційної творчої особистості, здатної до життєтворчості та самореалізації в умовах сучасного креативного руху України.

В освітніх галузях «Мистецтво» та «Естетична культура», зазначається, що головна мета шкільної та позашкільної освіти полягає у створенні можливостей постійного духовного розвитку та самовдосконалення особистості, у формуванні творчого та культурного потенціалу нації, визначаючи таким чином пріоритетність естетичного виховання сучасної молоді [1, с.124].

Існує велика кількість активних інноваційних технологій навчання - проблемна лекція, парадоксальна лекція, евристична бесіда, пошукова лабораторна робота, розв'язання ситуаційних задач, колективно-групове навчання, ситуативне моделювання... і т.д. . Очевидним є те, що реформування освітньої галузі загальної освіти неможливе без системного оновлення засобів педагогічного впливу, вивчення, аналізу й впровадження передового досвіду успішних вітчизняних і зарубіжних педагогів-практиків.

Аналіз останніх наукових публікацій. Проблема розробки і впровадження в освітній процес інноваційних технологій висвітлена у працях В. Беспалько, Т. Ільїної, М. Кларіна, О. Падалки, Д. Левітес. Н. Самохіної.

Теоретико-засадничі підходи до визначення поняття «інновація» представлені в роботах Т. Берестова, А. Власова, І. Дичківської, І. Підласого; «педагогічна технологія» - у роботах В. Орлова, О. Пехоти, Г. Селевко, А. Хуторського, П. Щедровицького.

Індивідуальні підходи до визначення змісту поняття «інноваційна технологія» висвітлені у публікаціях В. Беспалько, В. Загвзязинського, М. Кларіна, П. Підкасистого, Г. Селевко.

Дидактичні і психологічні аспекти впровадження сучасних інноваційних технологій в освітній процес досліджені у працях М. Махмутова, А. Вербицького, Л. Лук'янової, Л. Занкова. Принципи й методичні засади використання інноваційних технологій у галузі мистецької освіти розглянуті у працях О. Гончарова, О. Отич, Г. Шевченко, В. Шульгіної, О. Янкович.

Мета дослідження – простежити використання інноваційних мистецьких компетенцій з школярами в реаліях воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Сучасні уроки музичного мистецтва – це зовсім не ті, які колись були в радянській школі, не уроки відпочинку чи необов'язкого виконання завдань, а уроки цілісного розвитку дитини - інтелектуального, духовного, емоційного. Уроки насиченої і цікавої роботи, уроки мотивуючі до заглиблення у мистецтво, уроки індивідуального розвитку кожного його учасника.

Зовсім звичними на уроках стали прийоми інтерактивного навчання, в якому теоретичні та практичні знання засвоюються одночасно. Для ефективного застосування інтерактивних методів, вчитель має ретельно планувати свою роботу:

- використовувати методи, адекватні віковим учнів, їхньому досвідові роботи з інтерактивними методами;
- дати завдання учням для попередньої підготовки: прочитати, обміркувати, виконати самостійні підготовчі завдання;
- обирати для заняття таку інтерактивну вправу, яка давала б учням «ключ» до засвоєння теми;
- упродовж інтерактивної вправи дати учням час обміркувати завдання, щоб вони сприйняли його серйозно, а не виконували механічно;
- враховувати темп роботи кожного учня і його здібності;
- на одному занятті використовувати один - два (максимум) інтерактивних методи;
- провести неквапливе обговорення за підсумками виконання інтерактивної вправи, у тому числі актуалізуючи раніше вивчений матеріал [2].

З метою розробки методичних засад використання інноваційних технологій навчання на уроках музичного мистецтва проаналізовані нормативні документи, які регламентують вимоги до викладання мистецької галузі, визначено, що методичні засади складають мистецько-культурологічні основи інтеграції мистецької освіти, які формуються в результаті синтезу мистецтв – поєднання різних їх видів і форм.

У результаті аналізу психолого-педагогічних праць доведено, що психолого-педагогічним підґрунтям інтеграції викладання музичного мистецтва в школі виступає синестезія [1].

Під час цього наукового дослідження здійснено ґрунтовний аналіз методичного забезпечення процесу реалізації інноваційних технологій на уроках музичного мистецтва, конкретизовані провідні інноваційні технології навчання музичного мистецтва в сучасній школі, серед яких на особливу педагогічну увагу заслуговують: інтегративні художньо-педагогічні технології (методичний інструментарій: порівняння, метод емоційно-образних асоціацій, творчих завдань), проблемно-евристичні художньо-педагогічні технології (вербальні методи навчання, евристична бесіда, прийоми «руйнування» первинного образу, гіперболізації, «мозкового штурму», творчих завдань), ігрові художньо-педагогічні технології (музичні загадки, ребуси, кросворди, лото, вікторини, віртуальні квести, подорожі; комп'ютерні, ділові, рольові ігри), інтерактивні художньо-педагогічні технології (робота в групах, в парах, метод проєктів, мікрофон), сугестивні художньо-педагогічні технології (метод комунікативної терапії, психічна релаксація, навіювання, самонавіювання, метод експресивного впливу вчителя, методи арт-терапії), естетико-терапевтичні, художньо-педагогічні технології (вокалотерапія, імаготерапія, евритмія, драмотерапія), музейні художньо-педагогічні технології (віртуальні екскурсії, подорожі), медіа-технологічні художньо-педагогічні технології.

На основі детального аналізу презентованих технологій визначено педагогічні принципи впровадження інноваційних технологій навчання на уроках музичного мистецтва в сучасній школі: принцип єдності художнього і технічного, свідомого і підсвідомого, емоційного та раціонального у процесі осягнення цінностей мистецтва; принцип емоційної насиченості уроків музичного мистецтва/ мистецтва, принцип взаємодії базової і варіативної мистецької освіти; принцип взаємозв'язку навчальної, позаурочної та позашкільної діяльності; принцип діалогічної взаємодії вчителя та учнів у процесі художньо-педагогічного спілкування; принцип варіативності змісту і педагогічних технологій.

Концептуальним принципом впровадження інноваційних технологій на уроках музичного мистецтва є принцип педагогічного реалізму. Лише за умови поєднання новаторства і традицій можливе удосконалення методичного інструментарію музичної педагогіки й мистецької освіти [2, с. 80].

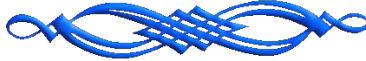
Висновки. На основі детального аналізу презентованих компетенцій визначено педагогічні принципи впровадження інноваційних технологій навчання на уроках музичного мистецтва так і у позашкільній роботі в сучасній школі: принцип єдності художнього і технічного, свідомого і підсвідомого, емоційного та раціонального у процесі осягнення цінностей мистецтва; принцип емоційної насиченості уроків музичного мистецтва, принцип взаємодії базової і варіативної мистецької освіти; принцип взаємозв'язку навчальної, позаурочної та позашкільної діяльності; принцип

діалогічної взаємодії вчителя та учнів у процесі художньо-педагогічного спілкування; принцип варіативності змісту і педагогічних технологій.

Отже, концептуальним принципом впровадження інноваційних технологій на уроках музичного мистецтва, та у дозвілєвій діяльності, а також під час перебування школярів в укриттях - є принцип педагогічного реалізму. Лише за умови поєднання в педагогічній діяльності новаторства і традицій можливе удосконалення методичного інструментарію, розвитку педагогічної галузі та й мистецької освіти навіть в умовах реалій війни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аліксійчук О.С. Морально - естетичне виховання учнів початкових класів засобами української народної музики. - Кам'янець - Подільський: Кам'янець-Подільський держ. університет, інформаційно - видавничий відділ, 2004. 124 с.
2. Козир А. В. Педагогічна складова безперервної освіти викладача мистецьких дисциплін / А. В. Козир, Е. М. Кучменко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки. – 2017. – № 1. – С.80

Анна ПИПТЮК,

студентка II курсу спеціальності 025 Музичне мистецтво

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії,

Хмельницький, Україна

azanna0908@gmail.com

Науковий керівник – Лілія КАЧУРИНЕЦЬ

старший викладач кафедри вокалу та диригентсько-хорових дисциплін

Анна РУРТИУК,

2nd year student of the specialty 025 Musical Art

Khmelnyskyi Humanitarian-Pedagogical Academy,

Khmelnyskyi, Ukraine

azanna0908@gmail.com

Scientific supervisor – Liliia KACHURYNETS

senior lecturer of the department

of vocal and conducting-choral disciplines

ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВА ПРАКТИКА В МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

CONDUCTING AND CHOIR PRACTICE IN THE ART AND EDUCATIONAL SPACE OF KHMELNYTSKYI REGION

Постановка проблеми. Хмельниччина – український регіон з багатою культурною спадщиною, у якій зберігаються традиції хорової музики, хорове співтовариство є ключовим аспектом мистецького розвитку. Завдяки діяльності видатних хормейстерів диригентська практика постійно вдосконалює виконавську майстерність та розширює художні можливості